

Myrsky, Suomi 2008

Ohjaus: Kaisa Rastimo

Käsikirjoitus: Kaisa Rastimo ja Marko Rauhala

Näyttelijät: Ronja Arvilommi–Muru, Laura Malmivaara–äiti, Janne Virtanen–isä, Sara Tammela–Minttu, Antti Väre–Romppu

Musiikki: Iiro Ollila

Kesto: 1h 30min

Ikäraja: 7

Genre: komedia, lasten toimintaelokuva

Oppimateriaalin teemoja: Berliinin muurin kaatuminen, ajankuva, kaukasianpaimenkoira, perhe ja lemmikkieläimet, eläinten kouluttaminen, punk ja nuorisokulttuurit, uutinen sekä elokuvatietoa käsikirjoituksesta ja käsikirjoittajasta, roolittamisesta ja eläimistä näyttelijöinä.

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu alakoulun 3.- 6. luokkalaisille.

Synopsis:

Kaukasianpaimenkoira on suojellut paimenia suurpedoilta Kaukasus-vuoristossa jo vuosisatoja. Erinomaiseksi vartijaksi kaukasianpaimenkoiran tekee sen tekee luonne. Se rakastaa yli kaiken omaa perhettään ja vihaa tunkeilijoita koko sydäimestään.

Myrsky-elokuva perustuu tositapahtumiin kaukasianpaimenkoiran historiassa. Se kertoo, miten 1900-luvun Euroopan poliittinen koneisto käänsi tämän ihmisen parhaan ystävän, koiran, ihmistä vastaan.

Myrskyn tarina alkaa vuodesta 1989, jolloin Berliinin muuri murtuu. Suomalainen isä kohtaa itä-berliiniläisellä torilla oudon koiranpennun, joka istuu laatikossa yhdessä kananpoikien kanssa. Pentu ollaan aikeissa lopettaa. Niinpä isä päättää pelastaa pennun ja kuljettaa sen perheensä lemmikiksi Suomeen.

Perheen äiti ja tyttäret, Muru, 7v, ja Minttu, 13v, ihmettelevät outoa karvapalloa. Kukaan perheestä ei tiedä koirasta mitään, edes sen rotua.

Muru ottaa koiran hellään huomaansa. Hänen rakastavassa hoivassa. Myrsky kasvaa ilman sääntöjä ja rajoja.

Hellyttävästä karvapallosta kasvaa yhtäkkiä suuri, traktorimainen lihaskimppu. Mitkään aidat, köydet tai kahleet eivät pidätteleväkivahvaa koiraa, kun se alkaa parhaan kykynsä mukaan huolehtia Marjamäen perheestä ja erityisesti pikku-Murusta. Sen saavat kokea niin Mintun poikaystävä Romppu, naapurit ja koulun rehtori kuin poliisikin.

Myrsky saa kaupungissa aikaan melkoisen mylläkän. Lopulta perheelle myös selviää salaperäisen koiran arvoitus. Myrskyn vanhemmat olivat olleet Berliinin muurin vartijoita. Kun muuri murtui, lopetettiin 7 000 muuria vartioinutta koiraa ja niiden pentuja annettiin kenelle tahansa.

Elokvassa tapahtuu monenlaista hauskaa, jännittävää ja vähän surullistakin. Kaikki päättyy kuitenkin hyvin.

- Elokuva on tarina kaikille eläinten ystäville, ohjaaja Kaisa Rastimo kiteyttää.

- Se muistuttaa meitä kaikkia siitä, että me ihmiset olemme vastuussa eläimistä ja niiden hyvinvoinnista.

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

Ennen elokuvan katselua

1. Elokuvan aikakausi

a. Hakekaa tietoa Itä-Saksasta (DDR) ja Länsi-Saksasta. Tutustukaa jaetun Saksan historiaan. Tutustukaa myös etukäteen elokuvan kuvaamaan aikaan 1980-luvun loppuun Berliinissä.

b. Haastatelkaa omia vanhempianne ja isovanhempianne elokuvan kuvaamasta vuodesta 1989. Mitä he muistavat Berliinin tapahtumista? Entä mitä tapahtui heidän omassa elämässään tuona aikana? Minkä ikäisiä he silloin olivat?

Tehkää muistiinpanoja haastattelun aikana.

2. Berliinin muuri

Berliinin muuri oli yli 155 km pitkä ja sen korkeus oli 3,6 m ja leveys 1,5 m.

Muuria rakennettiin neljässä eri vaiheessa: Piikkilanka-aita (1961)

Parannettu piikkilanka-aita (1962-1965)

Betonimuuri (1965-1975)

Grenzmauer (Betonelementtimuuri 75) (1975)

Muurin yläosassa oli metallinen putki joka hankaloitti muurin yli kiipeämistä. Ennen metallista putkea kokeiltiin lasinsirpaleita muurin päällä. Rakennelmaan kuului myös 300 vahtitornia ja 30 bunkkeria.

Muurin rakentamisen jälkeen pako Saksan liittotasavaltaan oli erittäin vaikeaa. Pakenemista yritäneistä 5000 onnistui, 239 kuoli ja 200 haavoittui vakavasti. Piikkilankavaiheessa, kun raja vielä kulki pitkin kaupungin katuja, pakoa saattoi yrittää yksinkertaisesti loikkaamalla talon ikkunasta kadun toiselle puolelle. Betonimuurin ja suojavaikkeen valmistuttua tämä muuttui mahdottomaksi. Myöhemmin pakoa yritettiin mm. kaivamalla tunneleita muurin ali tai lentämällä sen yli.

Muuri murtui 9.11. 1989. Ihmiset ryntäsivät riemuissaan muurille, kun DDR:n radiossa vahingossa ilmoitettiin, että kaikki matkustusrajotukset on poistettu idän ja lännen väliltä.

Lähde: wikipedia

Tutustukaa Berliinin muurin historiaan osoitteessa

<http://www.otavanoppimateriaalit.net/aineisto/arkisto/berliininmuuri/moniste>

Sivuilla on lisämateriaalia ja -tehtäviä muuriin liittyen. Selvittäkää miksi Berliinin muuri rakennettiin?

Elokuvan katselun jälkeen

3. Elokuvan perhe - Henkilöhahmot

a. Keitä elokuvan perheeseen kuuluu? Millaisia ovat elokuvan vanhemmat? Entä siskokset? Mitä siskokset tekevät yhdessä? Mistä heille syntyy riitaa?

Muru on 7-vuotias ekaluokkalainen, jonka silmät saa sädehtimään mikä tahansa eläin koppakuoriaisesta elefanttiin.

Rohkea ja nokkela Muru uskaltaa olla oma itsensä. Hänen mielestään tappaminen on ehdottoman väärin, eikä hän hyväksy sitä minkään olennon kohdalla missään tilanteessa! Muru uskoo myös, että eläimet muuttuvat kuollessaan tähdiksi taivaalle. Tyttö toivottaa joka ilta hyvää yötä kaikille maailman kuolleille eläimille. Pienessä Murussa on isosti luonnetta. Vaikka Murukin suuttuu välillä Myrskylle, hän rakastaa koiraa koko sydäimestään.

Minttu on 13 ja risat. Hänellä on herkässä niin itku, nauru kuin murjotuskin. Minttu muuttuu elokuvan aikana tavallisesta perhetyöstä ihastuksensa Rompun kaltaiseksi, hurjannäköiseksi punkkariksi. Minttu haluaa auttaa eläimiä ja vastustaa kovaan ääneen eläinkokeita. Fiksulla työllä löytyy mielipiteitä ja tietoa muistakin maailman vaikeista asioista lähes joka lähtöön. Minttu pitää punkkareista juuri siksi, että punkkarit haluavat puolustaa heikompiin, kuten eläimiä.

Kapinallinen **Romppu** inhoaa systeemiä henkeen ja vereen. Hänen nahkatakissaan lukee suurin kirjaimin ”SYSTEEMI HAISEE”. Systeemi tarkoittaa Suomen valtiota, koululaitosta ja poliisia. Romppua ei kiinnosta, mitä muut hänestä ajattelevat. Punkkaripoika näyttää ja kuulostaa kuitenkin kovemmalta mitä oikeastaan on. Syvällä sisimmässään Romppu on kiltti ja hyväntahtoinen. Romppu haluaisi olla Myrskyn kaveri, vaikka jättikoira ei voi sietää pojan oudon näköistä tukkaa.

Armeijassa työskentelevä **äiti, liris Marjamäki**, on perheen järkevä vastuunkantaja. Hän järkyttyy, kun isä tuo yllätyksenä koiranpennun taloon. Äiti tietää, ettei eläintä kuulu hankkia noin vain yhtäkkiä. Hän yrittää selittää, mutta kuuroille

korville, kuinka iso vastuu koirasta huolehtimisessa on.

Äiti on silti pohjimmiltaan yhtä hulluna Myrskyyn kuin muutkin perheenjäsenet. Hän on ainoa, joka tajuaa koiran kouluttamisen olevan tärkeää hauraan hyvinvoinnin kannalta. Isä ei kuitenkaan ota tosissaan hänen tiukalta kuulostavia neuvojaan koirien ja lasten kasvatuksesta.

Perheen lempeäluonteinen **isä, Sakari Marjamäki**, uskoo vapaan kasvatuksen voimaan. Hänen mielestään niin lapsille kuin koirillekin on annettava mahdollisuus elää ilman turhan tiukkoja sääntöjä.

Muusikkona työskentelevä isä ei myöskään ymmärrä, miksi koiralle pitäisi osoittaa jokin lauman arvojärjestys. Perhehän toimii toisten tasa-arvoisella kunnioittamisella, ei ihottavalla alistamisella! Hyväsydäminen isä jaksaa antaa riehakkaalle Myrskylle aina uuden mahdollisuuden soppua perheen arkeen. Myrskyä rakastavan Murun onnellisuus on miehelle niin tärkeää.

Lähde: Henkilötiedot elokuvan kotisivulta.

b. Vertailkaa omaa perhettänne Marjamäen perheeseen. Mitä samanlaista tai erilaista huomaatte? Perheenjäsenten lukumäärä, asuinpaikka, lemmikkieläimet, vanhempien ammatit, tms.

c. Keskustelkaa päätöksenteosta elokuvan perheessä? Mistä asioista isä päättää? Entä äiti? Mistä asioista lapset saivat päättää? Millaisia asioita tai tehtäviä kuuluu mielestänne perheen vanhimmille tai pienimmille lapsille?

d. Entä teidän omissa kodeissanne. Kuka päättää mitä teillä on ruokana, otetaanko lemmikki eläimiä, milloin pitää mennä nukkumaan tai moneltako pitää olla kotona iltaisin? Millainen on sinun mielestäsi ihan tavallinen perhe?

4. Lemmikkieläimet perheessä

Kissojen lukumäärää Suomessa ei kukaan tiedä, mutta niitä arvellaan olevan satojatuhansia. Myös koiria elää Suomessa enemmän kuin koskaan. Rotukoiria on 450 000 ja sekarotuisia 150 000, arvioi Kennelliitto.

Kennelliitto teki kaikkien aikojen ennätyksen rekisteröimällä viime vuonna yli 50 000 koiraa. Rekisteröinnit ovat kasvaneet kahdeksan vuotta

peräkkäin, viimeksi noin 10 prosenttia edellisvuodesta.

Viime vuonna rekisteröidyistä koirista suosituin oli suomenajokoira, joita pantiin kirjoihin 2130. Toisena on kestoosuusikki saksanpaimenkoira 1980 rekisteröinnillä ja kolmantena labradorinnoutaja 1642 rekisteröinnillä.

Seuraavina ovat kultainennoutaja, suomenlapinkoira, harmaanorjanhervikoira, jämtlanninpystykorva ja kääpiösnautseri. Takaisin kymmenen kärkeen nousivat karjalankarhukoira ja cavalier kingcharlesinspanieli. Kymmenen suosituimman joukossa on peräti kuusi metsästyksen käyttävää rotua. Pieniä seurakoira-rotuja on kaksi. Lähde: STT 3.1. 2008

a. Miten Myrsky päättyy Marjamäen perheeseen? Mitä he tiesivät eläimestä sen tullessa kotiin? Miten perhe saa tietoa uudesta perheenjäsenestä? Mitä perheen kodissa joudutaan muuttamaan Myrskyn tultua heille? Korkea aita talon ympärillä.

Myrsky paimentaa perhettä parhaan kykynsä mukaan tarmokkaasti. Miten perheen ihmissuhteet muuttuvat? Kuka määrää perheessä? Mitä naapurussuhteille tapahtuu? Miten Murun syntymäpäivien käy? Millaiseksi muodostuu isän muusikkokaverin vierailu?

b. *Kun ottaa eläimen, siitä on pidettävä huolta.* Eläimestä kannattaa hankkia tietoa etukäteen opaskirjoista. Kannattaa myös miettiä jaksako aina huolehtia eläimestä ja sen hyvinvoinnista. Millä perusteella te valitsette jonkun lemmikkieläimen? Keskustelkaa miksi koiran kouluttaminen on osa lemmikistä huolehtimisesta?

Millaisia kokemuksia teillä on lemmikkieläimistä ja niiden hoidosta? Mitä ilonaiheita tai ongelmia niistä voi aiheutua? Tuokaa kouluun valokuvia lemmikkieläimistänne.

c. Kirjoittakaa hauskoja, vauhdikkaita tai surrellisia tarinoita lemmikkieläimistä perheenjäsenenä. Tarinat voivat pohjautua todellisiin tapahtumiin, mutta ne voivat olla myös hieinan liioiteltuja tai sepitettyjä. Lukijan/ kuulijan tehtäväksi jää uskooko hän tarinaan vai ei. Joskus tosi voi olla taruakin ihmeellisempää.

d. Tehkää tilasto luokkalaistenne eläimistä. Voitte selvittää myös koko koulun lemmikkieläinten määrän. Laatkaa kyselykaavake

luokkiin jaettavaksi. Mikä kotieläin on yleisin, entä harvinaisin?

Julkaiskaa kyselyn tulokset, eläintarinat ja valokuvat joko laittamalla ne esille koulun yleisiin tiloihin tai koostamalla niistä aamunavaus koko koululle.

5. Kaukasianpaimenkoira

a. Hakekaa internetistä ja koirakirjoista tietoa Kaukasianpaimenkoirasta.

Elokuvan Myrsky on kaukasianpaimenkoira, joka on yksi maailman vanhimpia koirarotuja. Rotu on kotoisin Kaukasusvuoristosta, jossa se on jo vuosituhansien ajan suojellut paimenia ja kotieläimiä suurpetojen hyökkäyksiltä. Koirat ovat rohkeita ja itsepäisiä ja tiukan paikan tullen valmiita taistelemaan vaikka kuolemaan saakka. Silti ne ovat myös hienoja ystäviä ja perheenjäseniä.

Kaukasianpaimenkoiraa ei tarvitse opettaa vartioimaan; se osaa sen luonnostaan – liiankin hyvin. 1930-luvulla Stalinin puna-armeija alkoi kerätä koiria Kaukasukselta sotilaskäyttöön. Vuonna 1969 Moskovan punaisen tähden kennelistä vietettiin kaukasianpaimenkoiria Berliinin muurille, jossa niiden vartiointi-viettä jalostettiin edelleen. Vailla ihmiskontaktia kasvatetut koirat koulutettiin pysäyttämään jokainen muuria ylittävä loikkari.

Elokuvan traaginen tausta onkin siinä, miten 1900-luvun Euroopan poliittinen koneisto käänsi ihmisen parhaan ystävän, koiran, ihmistä vastaan. Lähde: Elokuvan lehdistömateriaali

b. Tarkastelkaa löytämiänne tietoja Myrskyn rodusta. Miten tiedot rodusta sopivat mielestänne elokuvassa näytetyn eläimen käyttäytymiseen? Entä miten hyvin nimi Myrsky mielestänne kuvaa kyseistä koiraa? Mikä muu nimi voisi mielestänne sopia elokuvan koiralle?

c. Keskustelkaa miten eri perheen jäsenet suhtautuvat Myrskyyn? katso tehtävä 3 perheenjäsenten esittelyt. Millainen Myrsky on lemmikkieläimenä? Millaisen paikan hän on ottanut perheessä?

6. Myrskyuutinen

a. Elokuva sisältää useita vauhdikkaita tilanteita sekä taustoja, jollaisista media helposti uutisoi. Myös elokuvan tekeminen oli varmasti vauhdikasta, sillä Myrskyn kuvauksissa ulkopuolisten turvallisuutta varmistettiin

käyttämällä 300m mellakka-aitaa ja 200m turvavaijeria. Kuvauksissa tuhottiin 1 Mercedes-Benz, 1 puhelinkoppi, 1 leikkimökki, 2 upouutta sohvia, 6 pääkallosaapasta, 4 unisiliä ja 1 maljakko.

Negatiiviset asiat saavat mediassa usein paljon palstatilaa, positiivisten ja rakentavien tarinoiden sijaan. Poimikaa elokuvasta tai sen tekemisestä jokin mieleen jäänyt tapaus, josta kirjoitatte uutisen.

Uutisen kirjoittaminen

Uutisen otsikosta ja ensimmäisestä kappaleesta selviää uutisaiheen tärkeimmät asiat. Loppuosassa kerrotaan yksityiskohtia ja epäolennaisempia asioita tapahtumasta. Hyvä uutinen vastaa kysymyksiin mitä, missä, milloin, miten, kuka tai ketkä. Uutinen kirjoitetaan asiatyylillä.

b. Lööpin laatiminen

Suunnitelkaa elokuvan henkilöiden ja tapahtumien pohjalta lööppi. Lööpillä eli otsikkomainoksella pyritään myymään lehdessä olevia uutisia. Huomion herättämisen vuoksi lööppien kieli on uutistekstien asiatyylin verrattuna räikeämpää ja liioittelevampaa.

c. Lukekaa viikon ajan sanomalehtiä ja paikallislehtiä. Etsikää lehdistä mielestänne hauskin uutinen ja esitelkää se luokalle. Tehtävä voidaan suorittaa yhteistyössä kotiväen kanssa.

d. Leikatkaa sanomalehdistä kuvia teksteineen. Leikatkaa teksti irti kuvista ja sekoittakaa ne. Poimikaa kuva ja siihen uusi teksti. Kokeilkaa tehdä hilpeitä ja hullunkurisia yhdistelmiä.

7. Elokuvan ajankuva

a. Sijoittuuko elokuva nykyhetkeen, menneeseen vai tulevaan? Päätelkää tarinan ajankohta elokuvan tapahtumapaikoista, esi-neistä, henkilöiden asuista tai toiminnasta. Kirjoittakaa ylös huomioitanne. Markat käytössä, ei kännyköitä...

b. Mitä eri mediavälineitä huomasitte elokuvan kodissa olevan? Televisio, sanomalehti, lankapuhelin, radio/kasettisoitin, kirjat.

Ketkä perheenjäsenistä käyttivät niitä? Miten perhe hakee tietoa tuntemattomasta

koirarodusta? Miten ja mistä te haette tietoa tänä päivänä, jos tarvitsette tietoa esim. jostain koirarodusta?

Vertailkaa elokuvan perheen kotia omaan kotiinne ja sen mediavälinevarusteluun. Mitä huomaatte?

c. Palatkaa ennen elokuvan katsomista tekemiinne muistiinpanoihin ja jos mahdollista jatkakaa vielä haastatteluja.

Kyselkää mitä mediavälineitä vanhemmilla tai isovanhemmilla oli käytössä omassa lapsuudessaan tai nuoruudessaan. Miten ja kuinka usein he niitä käyttivät.

Kyselkää myös nuorisokulttuurista, musiikista ja pukeutumisesta.

8. Punk

”Systemi haisee”

*”Et voi nousta kenenkään selkään/
ratsastaa siellä läpi elämän/
pyyhi kyyneleesi ja päätä ettet pelkää/
niin saat kaiken ja paljon enemmän.
”Pelle Miljoona*

Punkissa nousevat voimakkaasti esiin *tyyli, ideologia, musiikki ja punkryhmä*. Tyyliin kuuluvat hakaneulat, koiran kaulapannat, nyrkki-raudat, riimut, panosvyöt, irokeesikampausta ja ristit ovat punkkulttuurissa saaneet muunnellun merkityksen.

Punkkarille tyypillistä on myös muokata tyyliin sopivia asusteita uudelleen: linnakundin rotsista niittitakiksi, isän juhlanylonpaidasta punkpaidaksi, isän puvun takista punktakiksi ja sotilaan maihinnousukengistä vaaleanpunaisiksi punkkarinrauhankengiksi. Tyylittelyä äärimmilleen taas edustaa joidenkin punktyttöjen prostituoitu-look verkkosukkahousuineen, sukka-nauhoineen, minihameineen ja voimakkaat ehostuksineen.

Punkkarit ovat myöhemmin itsekkin kiinnittäneet huomiota kaupallistumiseen ja liialliseen näkyvyyteen. Kun lävistykset ja näkyvät hiustyyli sekä punk-tyyliset asusteet ovat tulleet osaksi yleistä muotia, ne eivät enää osoita mitään erilaisuutta.

Lähde: Ritva Raippa: Punk nuoruuden voimavarana, Ehrnrooth, Hevirock ja hevarit: Myytit, tyyli, alakulttuuri

a. Mistä tunnistaa punkkarin? Millainen on elokuvan Romppu? Millaisia asioita punkkarit puolustavat?

b. Kuunnelkaa seuraava Pelle Miljoonan kappale *Moottoritie on kuuma*. Miten laulu liittyy elokuvaan? Romppu siteerasi laulun sanoja.

Moottoritie on kuuma

Sisko tahtoisin jakaa kanssas tämän yön
mut sydän liikaa lyö
maailman ääni liian voimakas on
olen levoton
tahdon nähdä tulen jonka savua jo haistelen
elämä soi korvissa, tuoksuu tuulessa
olen tulessa
rintaa pakottaa, sydän tahtoo lentää
nousta tuulen selkään
vaikka sylisi on samettia
ja maailma on asfalttia.

Sisko tahtoisin jäädä
mutta moottoritie on kuuma
kaupunkien valot mulle huutaa
tahtoisin selittää mutta laiva odottaa
sä olet mulle unelmaa mutta maailma on totta
on, maailma on totta, on, on

Lähden maailmalle etsimään itseäni
syvältä itsestäni
kun sen löydän tuon sen sulle lahjaksi
ehkä ainoaaksi
ei ole oikein lähteä
mut on seurattava tähteä
aallot on jossain kuuskymmetriä korkeat
kun tuulet suuttuvat
kuu on kuulemma ruosteepunainen
ja niin surullinen
mä en usko mitään
ennen kuin näen omilla silmilläni

Sisko tahtoisin jäädä....

9. Muita nuorisotyylejä

Nuoret haluavat pukeutumistyyliellä erottua joukosta ja ilmaista itseään. Kaikki eivät halua olla ”taviksia”. Riitaa ei eri tyyli-suuntien edustajien kanssa kuitenkaan synny, sillä monet nuorista eivät valitse ystäviään pukeutumistyylien mukaan, vaan kaveripiiri koostuu monenlaisten tyylien edustajista. Vanhemmille on usein kuitenkin ihmetyksen aihe ja heidän on vaikea hyväksyä kampaamattomia tai väärään suuntaan kammattuja kuontaloita. 17-vuotias Essi ja Joni 18v toteavat haastattelussa: ”Kerran joku nainen katsoi mua

bussissa ja totesi, että ruma lapsi” ja ”Ihmisiä on mukava järkyttää.” Lähde: HS

a. Mitä eri nuorisotyylejä tiedätte? Miten he pukeutuvat? Miten erilaiset tyylit syntyvät? Mitä musiikkia näihin tyyliin liitetään? Kuvitelkaa elämää, jossa kaikki ihmiset ajattelisivat ja pukeutuisivat samalla tavalla. Keskustelkaa aiheesta ja väitelkää aiheesta niin, että toinen puoli luokasta kannattaa innolla asiaa ja toinen vastustaa yhtä intohimoisesti.

b. **Liitteessä 2** on täyslaidallinen teinityylejä. Tutustukaa aiheeseen. Selvittäkää lisäksi, millaisia ovat seuraavat tyylit: emo, gootti, hevari, lolita, peikkis, skeittari, skini. Millaisia ominaispiirteitä heidän pukeutumisessaan tai tyylissään on?

Lähde ja lisätietoa: www.vaestoliitto.fi/IlonaHiila, HS 12.08.08/Katriina Pajari, pissismin kotisivut: pissismi.org.

c. Valitkaa mieluisa tyyliuuntauks ja piirtäkää siihen kuuluvia hahmoja ja piirtäkää ja suunnitelkaa tyyliuunnalle ominaisia asusteita. Tehkää hahmoista paperinukkeja tai piirtäkää niistä kolmen ruudun sarjakuvia.

10. Tarinan synty - Käsikirjoittajan työstä Elokuvakäsikirjoitus on ohjaajaa ja näyttelijöitä varten laadittu toteutussuunnitelma. Siinä on kirjoitettuna tapahtumien kuvaukset, näyttelijöiden vuorosanat sekä kuvausohjeita. Elokuvakäsikirjoituksen tarina eli se, mitä elokuvassa tulee tapahtumaan, voi pohjautua käsikirjoittajan omaan ideaan tai olla tulkinta toisen tarinasta, joka on kirja, historiallinen tapahtuma tai henkilö. Käsikirjoituksen tekijää sanotaan käsikirjoittajaksi.

Elokuvakäsikirjoittaja kirjoittaa elokuvan tapahtumista suunnitelman, josta selviää näyttelijöiden repliikit sekä kuvausohjeet tapahtumien kulun mukaan.

Elokuvien käsikirjoitukset pohjautuvat usein tunnettuun romaaniin tai elokuvakäsikirjoittajan luomaan tarinaan.

Hyvä käsikirjoitus on tärkeä työväline. Se on kuin kartta, joka opastaa työryhmää koko tekoprosessin ajan. Ennen varsinaisen käsikirjoituksen tekemistä tarinasta laaditaan synopsis eli juonitiivistelmä.

Ideoikaa ja kirjoittakaa synopsis tarinaan. Mistä haluaisitte kertoa tarinan, entä mistä löytyisi kiinnostavia esikuvia tarinanne henkilöille? Huomatkaa, ettei niiden pidä olla samasta asiayhteydestä, vaan yhdistellen ja itse asiaa eteenpäin sepittäen luotte aivan omia jutun juuria.

Myrsky-elokuvan idea sai alkunsa, kun käsikirjoittaja Marko Rauhala koirakirjaa selaillessaan törmäsi kaukasianpaimenkoiraan ja sen omalaituiseen kohtaloon maailmanhistorian melskeissä.

Elokuvan päähenkilön, Murun, hahmon esikuva löytyi myös yllättävän läheltä. Tuskaillessaan käsikirjoituksen parissa Kaisa Rastimo keksi yhtäkkiä, että loistava esikuva Murun hahmolle olisi hänen oma eläinrakas tyttärensä Ilona, joka toivottaa joka ilta hyvää yötä kaikille maailman kuolleille eläimille. Pienenä Ilona kirjoitti kirjeitä myös eläimille taivaaseen, joihin Kaisa salaa vastasi.

Lähde: Elokuvan lehdistömateriaali.

11. Ilmaisutehtäviä ”koekuvauksiin”

Tärkeä osa elokuvan tekoa on casting eli näyttelijöiden valinta eri rooleihin, joka tehdään usein koekuvausten avulla.

Myrsky elokuvan koekuvauksiin osallistui lähes 2000 lasta ja nuorta. Kaikista suosituin oli Mintun rooli, josta kilpaili yli 1000 tyttöä. Kolmetoista ja risat –ikäisen Mintun tunteet heittelevät laidasta laitaan. Tämän takia kaikki Mintun rooliin pyrkivät joutuivat todistamaan kykynsä heittäytyä tunnetilasta toiseen.

Koekuvausten ehkä vaikuttavimpia hetkiä oli, kun sata teinityttöä sai yhtäaikaan itkupotkuraivarin. Lähde: Elokuvan lehdistömateriaali

Järjestäkää oma koekuvaustilaisuus. Asetta- kaa videokamera jalustalle ja kuvatkaa ilmaisutehtävät. Kenenkään ei tarvitse esiintyä yksin, vaan jokaisessa kuvaushetkessä on mukana 4-6 henkilöä.

a. ”Koekuvausvuorossa” olevat oppilaat saavat samanaikaisesti tietää paperilapulla esitettyä tunnetilan, jonkun tilanteen muodossa. Yhteisestä merkistä reagoidaan lapun ohjeeseen. Pyrkikää mahdollisimman spontaaniin ja aitoon oman tunnetilan kokemiseen.

Liitteessä 1 on esimerkkejä lapuista. Keksikää yhdessä lisää.

b. Kerrotaan tunnelmista ja tapahtumista Muodostakaa parit ja keksikää yhdessä jokin aihe, esim. mieleenpainuvat juhlat, mukavin lapsuusmuisto, surullisin päivä elämässäni, huono aamu, hauskin koulupäivä, pahin erehdys.

Pari haastattelee toista kysellen haastattelukysymyksiä.

Esimerkkikysymyksiä esim. juhlasta: Missä juhlat järjestetään; ulkona vai sisällä, keitä siellä on paikalla, mitä ohjelmaa on, mitä syödään, millaiset koristelut on, miltä tuoksuu, millainen tunnelma siellä on, jne.

Purkakaa harjoitus siten, että haastatteliija saa kertoa haastateltavan tarinan.

Opettajan tehtävä on kirjoittaa taululle ydinasiat keskustelua varten.

Luokka voidaan jakaa myös kahtia niin, että toinen puoli tekee haastattelun hyvistä muistoista ja toinen ikävistä.

c. Oppilaat valitsevat itselleen jonkin esineen, esim pipon tai penaalin ja alkavat säättä sitä kaikesta. Haukkuminen saa yltyä koko ajan ihan raivoamiseksi asti. Nyt saa valittaa oikein tunteella ja täysillä!

Kun opettaja antaa äänimerkin, alkaa haukkujia kovin kaduttaa viattoman pipon tai penaalin haukkuminen. Nyt täytyy kaikkien alkaa katuvaaisena lepytellä niitä. Anteeksiantoa ei ihan heti heru, joten täytyy olla oikein anteeksipyytäväinen.

Keskustelkaa lopuksi, miltä tuntuu raivota ja pauhata. Onko helppoa eläytyä voimakkaaseen tunnetilaan?

Sopikaa ennen harjoitusta, että pipoon ja penaaliin ei saa käydä käsiksi eikä niihin siis saa koskea eli haukkumisen on pysyttävä sanallisella tasolla ja kirosanojen tilalle olisi parasta keksiä vaihtelevampia ilmaisuja.

d. Lauletaan tunteella

Aluksi keksitään yhdessä muutamia tunnetilasanoja esim. surullinen, iloinen, rakastunut, vihainen, pirteä, kyllästynyt, reipas, alakuloinen, ujosteleva, jne. Kirjoitetaan sanat lapuille, jotka laitetaan yhteiseen koriin.

Luokka jakautuu 2-4 hengen ryhmiin ja valitsee jonkin tutun laulun. Sitten pari saa vuorollaan poimia korista tunnetilalapun ja

laulaa laulusta säkeistön lapun kertomalla tunteella.

12. Eläimet näyttelijöinä

Tuire Kaimio on kouluttanut jo yli 15 vuotta paitsi kotieläimiä, kuten koiria, kissoja, kanoja, sikoja, hevosia, myös villieläimiä, kuten norsuja, kettuja, ilveksiä, susia, hiiriä ja pöllöjä. Elokuvat, tv-sarjat ja mainokset työllistävät nykyään Kaimiota eniten, sillä hän on Pohjoismaissa ainoa, joka opettaa eläinnäyttelijöitä päätoimisesti.

Kaimio kävi koulua Saksassa jossa hänen biologian opettajanaan oli mies, joka toimi eläinten kouluttajana elokuva-alan tarpeisiin. Kaimio oppi opettajaltaan taitonsa mestari-kisälli periaatteella. Suomessa Kaimio aloitti myös yliopisto-opiskelut, mutta joutui keskeyttämään ne, sillä eläinten koulutus vei mukanaan.

Tuire Kaimiolla on periaatteita. Eläimen hyvinvointi on peruslähtökohtana eläinten koulutuksessa. Jos eläin on pelokas tai stressaantunut, se ei opi asioita. Eläimillä teetetään vain sellaista, mikä on sille luontaisesti sopii.

Kaimio ei myöskään koskaan käytä keppiä tai ruoskaa. Keino, millä eläimet saadaan toimimaan halutulla tavalla on yksinkertainen. Kaimion mukaan eläimet yleensä haluavat jotakin. Kun saadaan selville, mitä eläin missäkin tilanteessa haluaa, sitä ruvetaan palkitsemaan siitä, että se käyttäytyy tietyllä tavalla.

Lähde: Me-lehti 12/06

Lisää eläinnäyttelijöistä ja eläinkouluttaja Tuire Kaimion työstä Kaija Juurikkalan uudessa dokumentissa ”Villi katse”, jossa Kaimio kertoo onnistuneensa, jos elokuvan katsoja ei huomaa sitä, että eläintä on koulutettu, vaan saattaa ihmetellä kuinka sopivasti susi sattui pysähtymään ja katsoomaan kohti kameraa.

Myrsky-elokuvaprojektissa näytteli yhteensä 70 eri kaukasianpaimen koiraa, 2 possua, 38 kanaa, 1 kukko, 3 rottaa, 2 siiliä, 3 kissaa, 1 aasi, 11 karhua, 6 kania ja 4 kanarianhemppoa.

Elokuvan kotisivuilla on Myrskyn parhaat mokat eli lyhyitä videoita, joissa kerrotaan elokuvan koirakuvauksista, silloin, kun kaikki ei ihan mennytkään suunnitelmien mukaan.

Millaisia kommelluksia teille on sattunut eläinten kanssa?

13. Elokuvan loppu

a. Keskustelkaa millainen oli Myrskyn kohtalo elokuvassa? Miksi perhe joutui luopumaan Myrskystä? Miten he päättivät etsiä sille uutta kotia? Millaisia mahdollisuuksia Myrskylle tarjoutui? Millainen sen uusi koti on?

Oliko Myrskyn pois antaminen mielestänne oikea ratkaisu?

b. Kirjoittakaa Murulle kirjeitä Myrskyn elämästä uudessa kodissa. Kenen roolissa kirjoitatte; omana itsenä, jonkun perheenjäsenen vai Myrskyn roolissa?

c. Keksikää elokuvalla toisenlaisia loppuja. Mitä Myrskylle niissä olisi tapahtunut?

- Oppimateriaalin ovat laatineet
- luokanopettajat Annika Henriksson ja
- Tuula Niiniranta.
- Oppimateriaalin on tuottanut Anna-Liisa
- Puura-Castrén Koulukinosta.

LIITE 1

Reagoi lapun tekstiin eläytyen mahdollisimman spontaanisti ja aidosti.

Saat hurjan murrosikäisen tai uhmaikäisen itkupotkuraivarin!	Saat tietää voittaneesi lotossa jättipotin!
Saat tietää, että lemmikkieläimesi on kuollut.	Huomaat astuneesi koiran kakkaan.
Katsot elokuvaa, jossa on menossa liian pelottava kohtaus.	Potkaiset jalkasi kiveen ja varpaaseesi sattuu pahasti.

LIITE 2

Nuorisotyylejä

Rokkari-tyylin tunnistaa usein tummista vaatteista ja kampaamattomista hiuksista. Tyylin sisällä on kuitenkin paljon alalajeja, jotka eroavat suuresti toisistaan. Musiikki vaikuttaa pukeutumistyyliihin. Esimerkiksi sleaze-rokkarit kuuntelevat 1980-luvun musiikkia ja vaikutteita pukeutumiseen haetaan ajan bändeiltä, J-rockilla tarkoitetaan Japanista tulevia yhtyeitä, ja myös vaikutteita pukeutumiseen haetaan sieltä

Rokkarityylin alalajeja: Sleaze rock, j-rock, gootti, lolita, emo, hevari, metalli, punkkari.

Tunnuspiirteet: *Tummat vaatteet, bändipaidat, tumma silmämeikki (myös pojilla), niitit, hakaneulat, mekot ja korsetit.*

Tavis-tyyli on luonnollisesti tavallinen. Vaatteet ovat usein hillittyjä ja nuoret suosivat vuosikymmenienkin jälkeen farkkuja. Tavis-tyyliin pukeutuvat nuoret eivät halua erottautua joukosta, vaikka vaatteisiin kiinnitetään paljon huomiota.

Tunnuspiirteet: *Farkut, lenkkarit ja hillityt värit. Suositaan myös sporttisempia vaatteita.*

Fruittari on poikien vaatetyyli, jossa vaatetukseen kiinnitetään erityisen paljon huomiota, he käyttävät paljon merkkivaatteita. Hiustyilin kuuluu myös olla hyvin näyttävä.

Tunnuspiireet: *Kapeat farkut, laitettu hiustyylit, merkkivaatteet, käyttää kosmetiikkaa, merkkilaukut.*

Pissis-tyyli on tyttöjen vastine fruiittareille ja pissiksen tunnistaa pillifarkuista, korkokengistä ja vahvasta kasvomeikistä. He liikkuvat ryhmissä ja heidän lähestymisensä kuulee kaukaa. Vaikka termit olivat vielä 10 vuotta sitten negatiivisia, on niiden merkitys on käännetty fruiittari- ja pissisryhmissä kuvaamaan positiivisesti omaa tyyliä.

Tunnuspiireet: *Kapeat farkut, laitettu hiustyylit, merkkivaatteet, käyttää kosmetiikkaa, korkokengät, merkkilaukut.*

Hip hop-tyyliin eli "hoppareiden tyyliin kuuluu olennaisena osana isot vaatteet. Housut hankitaan ainakin muutama numero liian isoina ja paidatkin ovat XXL-kokoa. Musiikki liittyy myös hoppareiden tyyliin ja suomalaiset hip hop-artistit ovat suosiossa. Ne inspiroivat nuoria heidän omista harrastuksistaan, Rap-musiikki kuuluu olennaisesti hip hop-kulttuuriin.

Fashion-tyylin edustaja seuraa nimensä mukaisesti muotia.

Tunnuspiirteet: *Leveät housut, leveät paidat, isot hupparit, suoralippainen lippalakki, pipot, merkkivaatteet kuten Kani ja Urban Classics.*

Punkissa nousevat voimakkaasti esiin tyyli, ideologia, musiikki ja punkryhmä. Tyyliin kuuluvat *hakaneulat, koiran kaulapannat, nyrkkiraudat, riimut, panosvyöt, irokeesikampaus ja ristit* ovat punkkulttuurissa saaneet muunnellun merkityksen.

Punkkarille *tyypillistä on myös muokata tyyliin sopivia asusteita uudelleen:* linnakundin rotsista niittitakiksi, isän juhlanylönpaidasta punkpaidaksi, isän puvun takista punktakiksi ja sotilaan maihinnousukengistä vaaleanpunaisiksi punkkarinrauhankengiksi. Tyyllittelyä äärimmilleen taas edustaa joidenkin punktyttöjen look verkkosukkahousuineen, sukkanauhoineen, minihameineen ja voimakkaaine ehostuksineen.

Lähde ja lisätietoa: www.vaestoliitto.fi/Ilona_Hiila, HS 12.08.08/Katriina Pajari, pissismin kotisivut: pissismi.org.